

عوامل محیط درونی مؤثر بر توسعه ورزش قهرمانی زنان استان گیلان

زهرا ملکی^۱ - رحیم رضائی نژاد^{۲*} - مینا ملائی^۳

۱. کارشناس ارشد، مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه گیلان، رشت، ایران. ۲. استاد، مدیریت

ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه گیلان، رشت، ایران. ۳. استادیار، مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت

بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه گیلان، رشت، ایران

(تاریخ دریافت: ۱۳۹۸/۱۰/۲۶، تاریخ تصویب: ۱۳۹۹/۰۵/۱۵)

چکیده

عوامل محیطی و فرهنگی فراوانی بر رشد و توسعه ورزش قهرمانی زنان کشور اثر می گذارند که آنها را می توان به دو گروه عوامل محیط درونی و بیرونی طبقه بندی کرد. شناسایی این عوامل می تواند نخستین گام در فرایند توسعه یافتگی متوازن باشد. هدف از این پژوهش نیز بررسی عوامل محیط درونی مؤثر بر توسعه ورزش قهرمانی زنان استان گیلان بود. پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی و از نظر ماهیت توصیفی - پیمایشی بود. جامعه آماری پژوهش شامل تمامی زنان فعال در حوزه ورزش قهرمانی بود که نمونه آماری به صورت هدفمند و در دسترس انتخاب شدند ($n=351$). پرسشنامه های محیط درونی شامل ۲۷ گویه در ۳ بعد؛ و وضعیت توسعه یافتگی استان در قالب ۲۲ سؤال و ۷ بعد بود که براساس طیف پنج ارزشی لیکرت از ۱ تا ۵ به صورت کاملاً مخالفم تا کاملاً موافقم تنظیم شد. روایی پرسشنامه محقق ساخته توسط ۲۱ نفر از صاحب نظران مدیریت ورزشی و پایایی آن با استفاده از آزمون آلفای کرونباخ 0.83 به دست آمد و پایایی ترکیبی آن نیز تأیید شد. تجزیه و تحلیل داده ها و بررسی برازش مدل با استفاده از مدلی از معادلات ساختاری در نرم افزارهای SPSS²⁵ و PLS³ انجام گرفت. نتایج نشان داد که عوامل محیط درونی به طور مستقیم اثر مثبت و معناداری بر توسعه ورزش قهرمانی بانوان داشت و حدود ۷۵ درصد این متغیر را تبیین کردند. بنابراین دست اندرکاران حوزه ورزش، به منظور رشد و توسعه ورزش قهرمانی زنان باید توجه ویژه ای به برگزاری منظم لیگ استانی بانوان در رشته های مختلف، وجود سیاست گذاری و برنامه ریزی راهبردی در ورزش زنان، کنترل و نظارت سیستماتیک بر عملکرد هیأت ها و استفاده از فناوری کمک آموزشی برای توسعه ورزش قهرمانی زنان داشته باشند.

واژه های کلیدی

توسعه ورزش، زنان، محیط درونی، ورزش قهرمانی.

مقدمه

اولین مشخصه ایران ۱۴۰۴ که در سند چشم‌انداز بیست‌ساله کشور بر آن تأکید شده، توسعه‌یافتگی است و توسعه تربیت بدنی و ورزش نیز به‌عنوان زمینه‌ساز تأمین نیروی انسانی سالم و تندرست، بخشی از برنامه‌های توسعه ملی به‌شمار می‌آید (۱۲). سوتیریادو و شیبوری^۱ (۲۰۰۹) توسعه ورزش را مشتمل بر ساختارها، سیستم‌ها، فرصت‌ها و فرایندهایی می‌دانند که افراد را قادر می‌سازد در ورزش و تفریحات شرکت کنند و عملکرد خود را تا سطح دلخواه ارتقا دهند. بخشی مهمی از توسعه ورزش نیز با مفهوم توسعه ورزش قهرمانی گره خورده است (۳۰). گرین^۳ (۲۰۰۷) توسعه ورزش قهرمانی را تعامل سه فرایند انتخاب و ورود ورزشکار به سیستم ورزش نخبه، رشد و پیشرفت ورزشکار و در نهایت حفظ و نگهداری او می‌داند (۲۴). ورزش قهرمانی وسیله‌ای کارآمد و پویا در ایجاد و گسترش ارتباط و همبستگی میان فرهنگی در حفظ صلح و آرامش در جوامع است (۲). رابطه ورزش با پدیده‌های فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی حاکی از اهمیت این پدیده و نقش آن در برنامه‌های توسعه ملی کشورهاست و در یک نگاه کلی توسعه و پیشرفت ورزشی در هر کشوری، با اقتدار و قدرت آن کشور رابطه نزدیکی دارد (۲۱). ورزش زنان نیز از هر دو بعد همگانی و قهرمانی بخش مهمی از توسعه ورزش محسوب می‌شود. موفقیت بین‌المللی ورزشکاران زن در رقابت‌های بین‌المللی و المپیک به‌طور کلی تقویت‌کننده وجهه و اعتبار آن کشور در سطح جهانی می‌شود. اهمیت موفقیت‌های بین‌المللی زنان فرصت‌هایی برای یادگیری، تجربه موفقیت، کار جمعی و لحظات ممتاز فراهم می‌سازد. البته ورزش قهرمانی زنان جدا از مسائل فنی و ورزشی مقوله‌ای است فرهنگی، اجتماعی و سیاسی که رشد و ترقی

آن در هر کشوری بیانگر توسعه کلی جامعه است (۳). اکنون نیمی از جمعیت کشور را بانوان تشکیل می‌دهند، درحالی‌که زنان امکانات و فرصت‌های لازم برای مشارکت ورزشی گسترده را ندارند. اگرچه عمده اهداف ورزش بانوان کشور، عمومیت و همگانی کردن ورزش و ایجاد علاقه‌مندی و نفوذ ورزش در بافت سنتی خانواده‌هاست که این روند موجب اعتماد خانواده‌ها به محیط‌های ورزش و نیز ارتقای سطح ورزش بانوان در عرصه بین‌المللی و قهرمانی خواهد شد (۲۰).

بررسی میزان رشد کنونی ورزش بانوان در عرصه داخلی و خارجی، گواه پیشرفت نسبی ورزش قهرمانی بانوان ایرانی است، اما باید این واقعیت را پذیرفت که در مقایسه با سرمایه‌گذاری، تلاش رقبا و استانداردهای موجود در ورزش بانوان، میزان توجه و برنامه‌ریزی مسئولان نسبت به ورزش قهرمانی زنان کافی نیست. به‌طور مثال، کم بودن تعداد و کیفیت احراز پست‌های مدیریتی و اجرایی فدراسیون‌ها و هیأت‌های ورزشی، عدم کسب مدال در مسابقات المپیک، اختلاف فاحش بودجه تخصیصی به ورزش قهرمانی بانوان در مقایسه با مردان از موارد مهم در این زمینه است (۹). در سال‌های اخیر پژوهش‌هایی در حوزه ورزش زنان صورت گرفته است. برای مثال برخی رابطه انگیزه زنان با مشارکت در فعالیت‌های ورزشی را بررسی کردند (۱۷، ۱۱) و این موضوع در تحقیقات دیگری با موضوع انگیزه‌ها و موانع دنبال شد و گسترش یافت (۱۹، ۱۰). در تحقیقات دیگری نیز ابعاد مختلف ورزش زنان بررسی شده است (۶، ۳). البته تحقیقات فراوانی در مورد عوامل مؤثر بر توسعه ورزش قهرمانی یا تدوین برنامه‌های استراتژیک در رشته‌های مختلف ورزشی انجام گرفته است (۱۲، ۱۱، ۵، ۱) که در همه این تحقیقات موضوع ورزش قهرمانی بدون توجه به موضع

3 . Green

4 . Sport Championship Development

1 . Sotiriadou & Shilbury

2 . Sport Development

زنان و به‌طور کلی برای زنان و مردان انجام گرفته است. بیشتر مطالعات در داخل کشور روی برنامه‌های استراتژیک توسعه ورزش قهرمانی متمرکز شده‌اند. برخی پژوهش‌ها نیز ابعاد خاصی از عوامل اثرگذار بر توسعه ورزش قهرمانی با استفاده از تکنیک سوات را بررسی کرده‌اند و برخی از راهبردها برای توسعه ورزش قهرمانی از جمله تقویت نظام مدیریتی، برنامه‌ریزی و تلاش برای تغییر نگرش جامعه در استان نسبت به ورزش بانوان به ویژه ورزش قهرمانی و غیره ارائه داده‌اند (۱۹، ۸، ۵، ۳، ۲).

برخلاف شرکت در ورزش همگانی به‌نظر می‌رسد مشارکت زنان در ورزش قهرمانی با موانع و مشکلات فراوان همراه است و عوامل مختلفی بر آن اثر می‌گذارند. مرور پیشینه پژوهش بیانگر آن است که با وجود اهمیت توسعه ورزش قهرمانی زنان تاکنون تحقیقات داخلی زیادی در این مورد انجام نگرفته است. البته برخی مطالعات راهکارهایی را برای توسعه ورزش قهرمانی کشور ارائه کرده‌اند. در مورد ورزش قهرمانی زنان، بنار و همکاران (۱۳۹۲) با بررسی مشکلات ورزش قهرمانی زنان استان گیلان نشان دادند که این مشکلات را می‌توان در پنج عامل اقتصادی، اجتماعی، مدیریتی، فنی و شخصی طبقه‌بندی کرد که عوامل اجتماعی و اقتصادی در اولویت بالاتری نسبت به عوامل دیگر قرار گرفت (۳). راسخ و همکاران (۱۳۹۴) به طراحی و تدوین برنامه راهبردی ورزش قهرمانی بانوان کشور ایران پرداختند و نشان دادند که ورزش قهرمانی بانوان کشور باید از راهبردهای تدوین تدافعی استفاده کنند و تدوین برنامه راهبردی و انتخاب راهبردهایی مناسب همچون الگوپردازی، طراحی و ساخت اماکن ورزشی ویژه بانوان با توجه به مقتضیات فرهنگی، اجتماعی و اقلیمی و ایجاد شرایط لازم اخذ و میزبانی رویدادهای ورزشی مؤثر بین‌المللی بانوان در داخل کشور به‌منظور به حداقل رساندن ضعف‌ها و دوری از تهدیدها پیشنهاد شد (۱۰). اندام و همکاران (۱۳۹۵) نیز با

تحلیل راهبردی ورزش قهرمانی بانوان استان همدان با استفاده از تکنیک سوات نشان دادند ورزش قهرمانی بانوان استان همدان در وضعیت کنونی از ۱۳ قوت، ۲۱ ضعف، ۱۳ فرصت و ۱۳ تهدید برخوردار است. بر این اساس ۸ استراتژی در قالب ۴۶ برنامه تدوین شد و بررسی موقعیت استراتژیک ورزش قهرمانی بانوان استان همدان نشان داد که این سازمان بر روی محور مختصات سوات از لحاظ عوامل داخلی در ناحیه ضعف‌ها و از لحاظ عوامل خارجی در ناحیه فرصت‌ها قرار دارد (۲). نتایج تحقیقات افتخاری و همکاران (۱۳۹۵) با هدف ارائه مدل اندازه‌گیری موانع توسعه والیبال قهرمانی زنان ایران در سطوح کلان، میانی و خرد نشان داد که در سطح کلان مؤلفه «فرهنگی» با بار عاملی ۰/۷۹، در سطح میانی، مؤلفه «استعدادیابی» با بار عاملی ۰/۹، و در سطح خرد، گویه «نگرش ضعیف نسبت به انجام فعالیت‌های ورزشی» با بار عاملی ۰/۷۸، مهم‌ترین موانع توسعه والیبال زنان ایران هستند (۱). رضائی‌نژاد و همکاران (۱۳۹۵) با بررسی مشکلات زنان ورزشکار قایقران ایران نشان دادند که هفت عامل مشکلات مدیریتی، شخصی، امکانات و حمایت شغلی، خانوادگی، فنی، اقتصادی و مشکلات اجتماعی _ رسانه‌ای با ۷۶/۴۱ درصد واریانس شناسایی شدند که از دیدگاه شرکت‌کنندگان، مشکلات امکانات و حمایت شغلی (۵۹±/۰ ۹۸/۳) و مدیریتی (۶۴±/۰ ۸۱/۳) و فنی (۲۱/۶۹±۳/۰)، به‌ترتیب در اولویت قرار داشتند. با توجه به نتایج تحقیق، به‌نظر می‌رسد که فراهم کردن امکانات و حمایت شغلی و زیرساخت‌ها می‌تواند در رفع مشکلات این ورزش در ایران راهگشا باشد (۱۱). پورگچی و همکاران (۱۳۹۶) با مطالعه موانع ارتقای ورزشی زنان ورزشکار لیگ برتر استان خوزستان نشان دادند عامل برخورد جامعه با میانگین رتبه‌ای ۳۷/۵ در جایگاه اول و عوامل مدیریتی (۲۵/۵)، نابرابری جنسیتی در سازمان‌های ورزشی (۲۳/۵)،

عوامل فنی (۵)، حاکمیت روابط بر ضوابط در سازمان‌های ورزشی (۸۷/۴)، هزینه‌ها و آینده شغلی (۲۴/۴)، تصور از جنسیت (۲۵/۳) و جنسیت و فرهنگ (۸۰/۲) رتبه‌های دوم تا هشتم موانع بودند (۶).

در جدیدترین تحقیقات سال‌های ۹۷ و ۹۸، گلنبی و همکاران (۱۳۹۷) نیز با مقایسه دیدگاه مسئولان ورزش و مسئولان رسانه‌های جمعی در خصوص پوشش رسانه‌ای ورزش بانوان دریافتند در بخش کیفی، راهکارهای افزایش پوشش رسانه‌ای ورزش بانوان از دیدگاه پاسخ‌دهندگان شناسایی و اولویت‌بندی شد. نتایج نشان داد از نظر هر دو گروه سهم ورزش بانوان در پوشش اخبار تربیتی و حرفه‌ای در رسانه‌ها کم است، اما مسئولان رسانه و ورزش در خصوص پوشش اخبار ورزش قهرمانی و همگانی در رسانه‌ها تفاوت دیدگاه دارند. مسئولان ورزش نسبت به مسئولان رسانه پوشش اخبار در این دو بخش را کمتر می‌دانند (۱۶). فرزادفر و همکاران (۱۳۹۸) در پژوهشی کیفی با عنوان «پیامدهای اجتماعی حضور و موفقیت زنان محجبه مسلمان در رویدادهای ورزشی بین‌المللی» نشان دادند که غرور ملی و احساس شادمانی و همچنین ایجاد تصویر بهتر از دین اسلام از جمله این پیامدها است. که این سه عامل مؤلفه‌های مهم مورد توجه افراد مصاحبه‌شونده بوده است (۱۴).

مرور مبانی نظری و تحقیقات و به‌ویژه برنامه‌ها و اقدامات ورزش زنان نشان می‌دهد در حال حاضر نقش زنان در ورزش پررنگ‌تر از گذشته شده است و زنان در عرصه ورزش قهرمانی می‌توانند زبان گویای فرهنگ و آداب و رسوم ایرانی باشند. با توجه به اهمیت ورزش قهرمانی زنان، در این تحقیق تلاش شده است تا برخی عوامل محیطی مؤثر بر توسعه ورزش قهرمانی زنان استان گیلان بررسی شود. رویکرد مورد استفاده در این تحقیق، بررسی محیط

درونی^۱ ورزش قهرمانی زنان است. چون عوامل محیط بیرونی کاملاً در کنترل مدیریت نیست، محیط درونی ورزش مورد توجه قرار گرفت. شناسایی این ابعاد محیطی می‌تواند برای برنامه‌ریزان، مدیران و مسئولان عرصه ورزشی استان گیلان این امکان را فراهم کند تا با آگاهی از این روابط، برنامه‌های مناسب برای ارتقا و مشارکت زنان در ورزش قهرمانی و به تبع آن رشد و توسعه ورزش قهرمانی زنان در استان گیلان تدوین کنند.

روش‌شناسی تحقیق

تحقیق حاضر براساس نوع هدف، کاربردی و براساس نحوه گردآوری اطلاعات، توصیفی-پیمایشی است که به‌صورت کتابخانه‌ای و میدانی انجام گرفت. جامعه آماری پژوهش شامل تمامی ورزشکاران زن استان گیلان بودند که در سطوح بین‌المللی، ملی و لیگ برتر تمام رشته‌های ورزشی فعالیت داشتند و همچنین تمامی مسئولان زن، اعم از مربیان، داوران، کارشناسان ورزش و نایب‌رئیسان هیأت‌ها که در شهرستان‌های استان به فعالیت مشغول بودند. طبق آمار اداره ورزش و جوانان استان گیلان، حدود ۳۰۳ ورزشکار زن در استان وجود دارد که در مسابقات کشوری و ملی شرکت کرده‌اند. به دلیل دسترسی نداشتن به تمام افراد، به سبب نبودن در استان (اردو و مهاجرت) از نمونه‌های در دسترس و پرسشنامه آنلاین استفاده شد و در نهایت ۲۲۶ ورزشکار و ۱۲۵ کارشناس در تحقیق شرکت کردند. پس از مطالعه و بررسی مبانی و پیشینه‌های تحقیق درباره ورزش قهرمانی و بررسی روش‌ها، متغیرها، ابعاد و گویه‌های مطالعات مختلف، پرسشنامه محقق‌ساخته‌ای شامل سه بخش جمعیت‌شناختی، عوامل محیط درونی و سنجش توسعه‌یافتگی ورزش قهرمانی استان طراحی شد.

این مرحله و اعمال نظرهای صاحب‌نظران، ۱۴ سؤال حذف یا با سؤالات دیگر ادغام شدند و تعداد سؤالات پرسشنامه به ۷۹ سؤال کاهش یافت. برای سنجش پایایی، پرسشنامه در اختیار ۳۰ نفر از جامعه آماری قرار داده شد و پایایی آنها با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ برای پرسشنامه سنجش محیط درونی ۰/۸۰ (بین ۰/۷۱ - ۰/۸۰) و پرسشنامه توسعه‌یافتگی نیز ۰/۷۶ محاسبه شد (بین ۰/۷۰ - ۰/۹۰). از آزمون آماری کولموگروف-اسمیرنوف برای تشخیص نرمال بودن داده‌ها و برای تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار SPSS_{۲۵} و PLS₃ و مدلسازی معادلات ساختاری استفاده شد.

نتایج تحقیق

توصیف نمونه آماری تحقیق نشان می‌دهد ۶۴/۴ درصد (۲۲۶ نفر) ورزشکار و ۳۵/۶ درصد (۱۲۵ نفر) کارشناس (مربی، داوران و صاحب‌نظران ورزش قهرمانی) در این تحقیق شرکت داشتند (جدول ۱).

جدول ۱. توصیف نمونه آماری مورد مطالعه براساس میزان مشارکت در تحقیق

نمونه آماری	فراوانی (تعداد به نفر)	درصد فراوانی
ورزشکار	۲۲۶	۶۴/۴
کارشناس	۱۲۵	۳۵/۶
جمع کل	۳۵۱	۱۰۰

مربوط به کسب ۲ تا ۴ مدال بود. در میان کارشناسان نیز ۲۶/۴ درصد مجرد و ۷۳/۶ درصد متأهل بودند و مدرک تحصیلی ۴۶/۴ درصد آنها لیسانس بود و ۱۲ درصد مدرک دیپلم و فوق‌دیپلم داشتند. توزیع رشته‌های ورزشی مربوط به ورزشکاران شرکت‌کننده در پژوهش نیز در جدول ۲ آورده شده است.

در جدول ۳، توصیف یافته‌های پژوهش در بخش مقایسه اولویت ابعاد محیطی اثرگذار بر مشارکت زنان در

پرسشنامه محیط درونی، شامل ۲۷ گویه در ابعاد عوامل فردی و خانوادگی، عوامل فنی و مدیریت و برنامه‌ریزی است که براساس طیف پنج‌ارزشی لیکرت از ۱ تا ۵ به‌صورت کاملاً مخالفم تا کاملاً موافقم تنظیم شد. منظور از بعد فردی و خانوادگی در این پژوهش حالات روانی، گرایش و انگیزه ورزشکار و تأثیر افراد خانواده بر مشارکت زنان در ورزش قهرمانی است که با ۸ گویه بررسی شده است. بعد فنی با ۹ گویه اندازه‌گیری شده است. عامل مدیریتی و برنامه‌ریزی در این پژوهش با ۱۰ گویه اندازه‌گیری شد. پرسشنامه توسعه‌یافتگی، در قالب ۲۲ سؤال و ۷ بعد نیروی انسانی، تعداد ورزشکاران، فضا و امکانات، رکورد و مدال‌آوری، توان رقابتی، رویداد و آموزش تنظیم شد. در این پژوهش منظور از توسعه ورزش قهرمانی توسعه زیرساخت‌ها، امکانات و فرایندهایی است که زمینه حضور و موفقیت ورزشکاران در عرصه‌های ملی و بین‌المللی ورزش هستند. برای سنجش روایی صوری و پرسشنامه، از نظرها و پیشنهادهای ۲۱ نفر از صاحب‌نظران حوزه مدیریت ورزشی استفاده شد. پس از

همچنین ۸۸/۱ درصد ورزشکاران مجرد و ۱۱/۹ درصد متأهل بودند. بیشترین فراوانی فرد اثرگذار برای شرکت در ورزش با ۳۷/۲ درصد (۸۴ نفر) مربوط به پدر بود. ۴۲ درصد ورزشکاران مدرک تحصیلی زیر دیپلم داشتند و بیشترین فراوانی وضعیت شغلی نمونه تحقیق (ورزشکاران) با ۳۹/۴ درصد (۸۹ نفر) مربوط به وضعیت شغلی دانش‌آموز بود. با توجه به داده‌های جدول ۲، بیشترین فراوانی کسب مدال نمونه تحقیق (ورزشکاران) با ۴۰/۷۰ درصد (۹۲ نفر)

ورزش قهرمانی نشان داد که عامل مدیریتی و برنامه‌ریزی، بیشترین میانگین (۳/۹۳۳) و عامل فردی و خانوادگی کمترین میانگین (۳/۷۵) را در محیط درونی داشت.

جدول ۲. توصیف رشته ورزشی ورزشکاران شرکت‌کننده در پژوهش

درصد فراوانی	فراوانی N	رشته ورزشی
ایروبیک	۳	۱/۳
بدمینتون	۱۶	۷/۰۷
دوومیدانی	۷	۳/۰۹
فوتبال	۱۸	۷/۹
قایقرانی	۳۷	۱۶/۳۷
ژیمناستیک	۴	۱/۷۶
هندبال	۹	۳/۹۸
رزمی	۷۹	۳۴/۹۵
شمشیربازی	۱۴	۶/۱۹
پینگ‌پونگ	۲	۰/۸۸
شنا	۱۳	۵/۷۵
والیبال	۲۰	۸/۸۴
سپک تاکرا	۴	۱/۷۶
کل	۲۲۶	۱۰۰

جدول ۳. مقایسه ابعاد محیط درونی اثرگذار بر توسعه ورزش قهرمانی زنان

ابعاد	میانگین	انحراف استاندارد
عامل فردی و خانوادگی	۳/۷۵	۰/۸۳
عوامل فنی	۳/۹۳۰	۰/۹۵
عامل مدیریت و برنامه‌ریزی	۳/۹۳۳	۰/۹۶

در جدول ۴، توصیف یافته‌های پژوهش در بخش توسعه‌یافتگی ورزش قهرمانی زنان نشان داد به‌ترتیب توسعه امکانات و فضاهای ورزشی، وجود توان و ظرفیت رقابتی ورزش زنان در استان و در نهایت کسب موفقیت سه بعد مهم توسعه ورزش قهرمانی محسوب می‌شوند. بررسی داده‌های تحقیق براساس آزمون کولموگروف-اسمیرنوف نشان داد سطح معناداری تمام گویه‌ها کمتر از

$\alpha=0/05$ است، ازاین‌رو توزیع داده‌ها غیرنرمال بود. در نتیجه برای آزمون فرضیه‌ها از روش مدل معادلات ساختاری با استفاده از نرم‌افزار Smart PLS استفاده شد. تجزیه و تحلیل با استفاده از روش PLS از سه بخش مدل اندازه‌گیری^۱، مدل ساختاری^۲ و مدل کلی تشکیل شده است. پایایی شاخص برای سنجش پایایی درونی، شامل سه

معیار ضرایب بارهای عاملی، آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی است.

جدول ۴. مقایسه اولویت ابعاد توسعه یافتگی ورزش قهرمانی زنان

ابعاد	میانگین	انحراف استاندارد
نیروی انسانی	۴/۱۷	۱/۲۵
ورزشکاران	۳/۹۴	۱/۴۹
فضا و امکانات	۴/۷۱	۱/۱۳
رکورد و موفقیت	۴/۴۷	۱/۲۲
توان رقابتی	۴/۶۰	۱/۰۶
رویداد	۴/۳۱	۱/۳۲
آموزش	۴/۰۸	۱/۵۲

جدول ۵. ضرایب بارهای عاملی گویه‌های ابعاد محیط درونی

ابعاد	گویه	بار عاملی
فردی و خانوادگی	اعتقاد و گرایش‌های مذهبی ورزشکار	۰/۴۳۹
	انگیزه ورزشکار در کسب موفقیت	۰/۶۷۰
	حمایت والدین یا همسر	۰/۶۰۹
	تمایل خانواده‌ها جهت حضور دختران در فعالیت‌های ورزشی	۰/۵۲۱
	ترس از افت تحصیلی	۰/۵۹۰
	داشتن آمادگی روانی برای حضور در ورزش قهرمانی	۰/۷۰۰
	اعتماد و خودباوری زنان برای ورود به ورزش قهرمانی	۰/۶۴۷
	توانایی برقراری ارتباط مؤثر با مربیان	۰/۶۳۷
سازمانی	مشابه بودن شرایط تمرینی ورزشکاران با شرایط مسابقه	۰/۵۷۰
	استفاده از مربیان تمام‌وقت برای تیم	۰/۷۳۳
	تمایل هیأت‌ها به معرفی ورزشکاران به تیم ملی	۰/۷۳۸
	اعزام تیم‌ها به رویدادهای مهم ورزشی	۰/۶۳۸
	برگزاری اردوهای بلندمدت و کوتاه‌مدت	۰/۶۸۰
	برگزاری منظم لیگ استانی بانوان در رشته‌های مختلف	۰/۲۳۷
	برگزاری مسابقات قهرمانی بانوان در استان	۰/۶۹۱
	جذب مربیان زن خارجی	۰/۶۳۷
	آشنایی ورزشکاران و مسئولان با قوانین فنی به‌روز ورزشی	۰/۵۶۶

ادامه جدول ۵. ضرایب بارهای عاملی گویه‌های ابعاد محیط درونی

ابعاد	گویه	بار عاملی
محیط درونی	تطبیق برنامه‌های استانی با تقویم ورزشی فدراسیون ورزشی	۰/۳۷۳
	وجود متخصصان علوم ورزشی (مانند روان‌شناس و تغذیه)	۰/۴۱۰
	ارتقای سطح دانش علمی و فنی مربیان	۰/۶۴۲
	ایمنی وسایل و تجهیزات ورزشی	۰/۶۹۶
	وجود تجهیزات اطلاعاتی نرم‌افزاری و سخت‌افزاری	۰/۶۸۷
	استفاده از فناوری کمک‌آموزشی برای توسعه ورزش قهرمانی زنان	۰/۶۲۷
	وجود سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی راهبردی در ورزش زنان	۰/۷۹۵
	استعدادیابی نوآموزان به روش علمی برای ورزش قهرمانی	۰/۷۲۸
	استمرار در استعدادیابی زنان ورزشکار	۰/۵۹۷
	کنترل و نظارت سیستماتیک بر عملکرد هیأت‌ها	۰/۶۱۳

داده‌های جدول ۵ نشان می‌دهد، بارهای عاملی سنجه‌ها بالاتر از ۰/۴ است و فقط دو گویه دارای بارهای عاملی کمتر از ۰/۴ بودند که از مدل پژوهش حذف شدند، بنابراین تجزیه و تحلیل پژوهش با استفاده از گویه‌های تأیید ده صورت گرفت.

در نتیجه تمام سؤالات در تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش استفاده شدند. بررسی پایایی ترکیبی (CR) و پایایی با روش آلفای کرونباخ نشان داد تمامی متغیرها دارای مقدار آلفای کرونباخ بالای ۰/۷۰ هستند که نشان می‌دهد مدل دارای پایایی مناسبی است (از ۰/۸۱ - ۰/۹۱).

همان‌طور که در جدول ۶ ملاحظه می‌شود، بارهای عاملی سنجه‌ها در سازه مربوط به خود بالاتر از ۰/۴ است،

جدول ۶. ضرایب بارهای عاملی گویه‌های ابعاد توسعه‌یافتگی ورزش قهرمانی

ابعاد	گویه	بار عاملی
نیروی انسانی	تعداد داوران ثبت‌نام‌شده استان	۰/۸۷۲
	تعداد مربیان ثبت‌نام‌شده استان	۰/۸۳۱
	تعداد ورزشکاران ثبت‌نام‌شده استان	۰/۶۸۴
ورزشکاران	تعداد ورزشکاران زن اعزامی به بازی‌های بین‌المللی	۰/۷۲۵
	تعداد ورزشکاران زن اعزام‌شده به مسابقات کشوری	۰/۷۹۰
	تعداد ورزشکاران زن اعزامی به مسابقات قهرمانی کشور، لیگ‌ها و المپیکاد کشوری	۰/۷۷۱
	تعداد مکان‌های ورزشی اختصاصی بانوان	۰/۸۳۸
فضا و امکانات	سرانه فضاهای ورزشی اختصاصی بانوان	۰/۷۹۳
	تعداد مدال‌های کسب‌شده توسط زنان استان در مسابقات قهرمانی کشور	۰/۶۹۳
رکورد و موفقیت	تعداد مدال‌های کسب‌شده توسط زنان استان در مسابقات آسیایی	۰/۷۸۱
	تعداد مدال‌های کسب‌شده توسط زنان استان در مسابقات قهرمانی جهانی	۰/۶۹۴
	تعداد مدال‌های کسب‌شده توسط زنان استان در مسابقات بین‌المللی	۰/۷۵۰
	تعداد تیم‌های حاضر زنان استان در لیگ دسته یک کشور	۰/۸۵۸

ادامه جدول ۶. ضرایب بارهای عاملی گویه‌های ابعاد توسعه یافتگی ورزش قهرمانی

ابعاد	گویه	بار عاملی
توان رقابتی	تعداد تیم‌های حاضر زنان استان در لیگ دسته یک کشور	۰/۸۵۸
	تعداد تیم‌های حاضر زنان استان در لیگ زیرگروه کشور	۰/۸۵۵
	تعداد هیأ‌های فعال ورزشی زنان استان	۰/۷۸۷
رویداد	تعداد میزبانی رویدادهای ملی بانوان در استان	۰/۸۰۵
	تعداد میزبانی اردوهای تیم ملی بانوان در استان	۰/۸۲۴
	تعداد میزبانی رویدادهای بین‌المللی بانوان در استان	۰/۷۴۷
	تعداد مسابقات برگزار شده استانی برای بانوان	۰/۵۷۵
آموزش	تعداد کارگاه‌ها و سمینارهای علمی برگزار شده	۰/۸۶۶
	تعداد کلاس‌های مربیگری برگزار شده برای بانوان	۰/۸۱۴
	تعداد کلاس‌های داوری برگزار شده برای بانوان	۰/۸۱۹

جدول ۷. ضرایب پایایی متغیرهای پژوهش

ابعاد	Cronbach's Alpha	Composite Reliability
آموزش	۰/۷۷۹	۰/۸۷۲
توان رقابتی	۰/۷۸۱	۰/۸۷۲
توسعه ورزش قهرمانی زنان	۰/۸۹۷	۰/۹۱۱
رویداد	۰/۷۲۳	۰/۸۳۰
رکورد و موفقیت	۰/۷۱۰	۰/۸۲۰
عوامل فردی و خانوادگی	۰/۷۵۴	۰/۸۲۱
عوامل فنی	۰/۸۰۴	۰/۸۵۳
عوامل مدیریتی و برنامه‌ریزی	۰/۸۲۵	۰/۸۶۶
فضا و امکانات	۰/۵۹۸	۰/۸۱۲
محیطی درونی	۰/۷۵۲	۰/۹۱۵
نیروی انسانی	۰/۷۳۲	۰/۸۴۱
ورزشکاران	۰/۸۳۵	۰/۸۳۱

بین سازه‌ها و در نتیجه تأیید فرضیه‌های پژوهش در سطح اطمینان ۹۵ دارد. در جدول ۸، مقادیر t -values ارائه شده است.

در برازش کلی مدل (GOF) مقادیر حاصل فرمول $GOF = \sqrt{communalities \times R^2}$ با توجه به مطالعات وتزلس^۱ و همکاران (۲۰۰۹) می‌تواند با سه مقدار ۱، ۰/۲۵ و ۰/۳۶ در سه سطح ضعیف، متوسط و قوی دسته‌بندی شوند که $communalities$ نشانه میانگین

با توجه به مقادیر آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی در جدول ۷، تمامی متغیرها دارای مقدار آلفای کرونباخ بالای ۰/۷۰ به استثنای بعد فضا و امکانات و پایایی ترکیبی بالای ۰/۸ هستند که نشان می‌دهد مدل دارای پایایی (چه از نظر آلفای کرونباخ و چه از لحاظ پایایی ترکیبی) مناسبی است. اولین معیار برای سنجش رابطه بین سازه‌ها در مدل (بخش ساختاری)، اعداد معناداری T -values است. در صورتی که مقدار این اعداد از ۱/۹۶ بیشتر شود، نشان از صحت رابطه

اشتراکی هر سازه و R^2 نیز مقدار میانگین مقادیر R Squares سازه‌های درون‌زای مدل است.

جدول ۸. ضریب معناداری (T-values) روابط عامل‌های اصلی تحقیق

P Values	T Statistics (O/STDEV)	روابط هریک از عامل‌های اصلی با یکدیگر
۰/۰۰۱	۳۷/۱۸۱	توسعه ورزش قهرمانی زنان ← آموزش
۰/۰۰۱	۴۷/۸۶۴	توسعه ورزش قهرمانی زنان ← توان رقابتی
۰/۰۰۱	۳۵/۶۶۸	توسعه ورزش قهرمانی زنان ← رویداد
۰/۰۰۱	۲۶/۲۱۸	توسعه ورزش قهرمانی زنان ← رکورد و موفقیت
۰/۰۰۱	۱۲/۳۵۹	توسعه ورزش قهرمانی زنان ← فضا و امکانات
۰/۰۰۱	۱۰/۰۴۹	توسعه ورزش قهرمانی زنان ← نیروی انسانی
۰/۰۰۱	۱۳/۵۸۹	توسعه ورزش قهرمانی زنان ← ورزشکاران
۰/۰۰۱	۶/۱۴۴	محیط درونی ← توسعه ورزش قهرمانی زنان
۰/۰۰۱	۴۳/۱۴۰	محیط درونی ← عوامل فردی و خانوادگی
۰/۰۰۱	۷۶/۸۶۱	محیط درونی ← عوامل فنی
۰/۰۰۱	۹۳/۹۴۴	محیط درونی ← عوامل مدیریتی و برنامه‌ریزی

جدول ۹. مقادیر communalities و R^2 به‌منظور محاسبه شاخص برازش کلی مدل (GOF)

مقدار communalities	R Square	متغیرهای پژوهش
۰/۶۹۴	۰/۶۵۸	آموزش
۰/۶۹۶	۰/۶۹۶	توان رقابتی
۰/۵۴۰	۰/۷۰۸	توسعه ورزش قهرمانی زنان
۰/۵۵۴	۰/۶۰۶	رویداد
۰/۵۳۴	۰/۵۷۸	رکورد و موفقیت
۰/۵۱۹	۰/۶۹۰	عوامل فردی و خانوادگی
۰/۶۲۱	۰/۷۹۲	عوامل فنی
۰/۵۳۹	۰/۸۲۸	عوامل مدیریتی و برنامه‌ریزی
۰/۶۶۵	۰/۳۳۸	فضا و امکانات
۰/۵۵۷	برونزا	محیط درونی
۰/۷۲۶	۰/۲۷۵	نیروی انسانی
۰/۵۵۳	۰/۴۱۹	ورزشکاران

$$GOF = \sqrt{0.600 \times 0.634} = 0.691$$

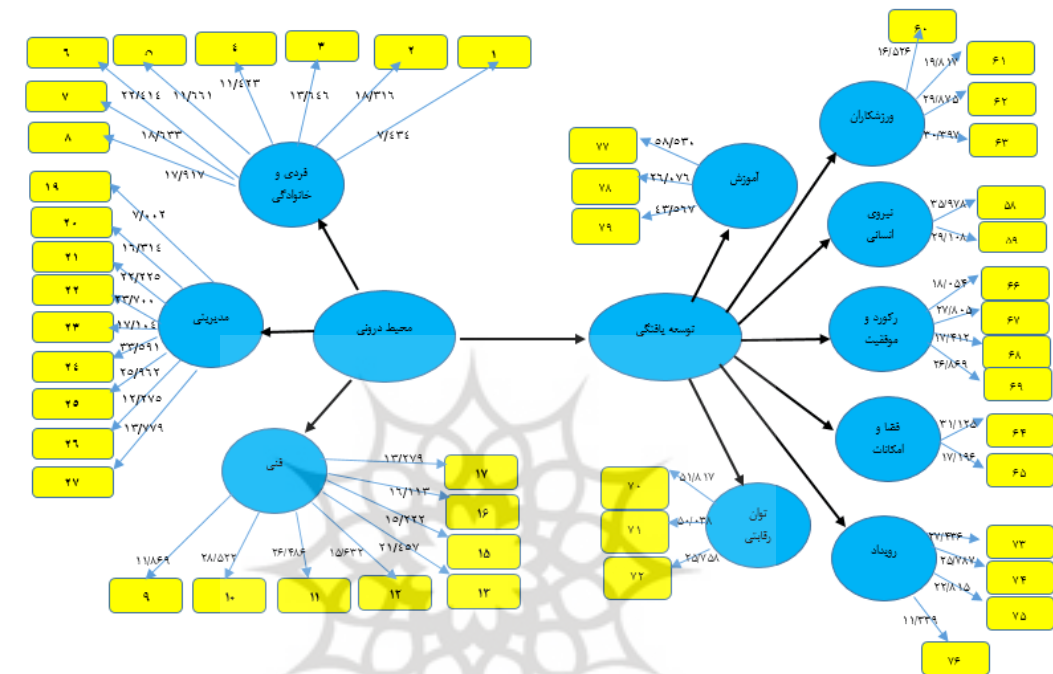
برازش کلی قوی

داده‌های شکل ۱ و جدول ۱۰، فرضیه صفر رد و فرض پژوهشی تأیید می‌شود. بدین‌صورت که محیط درونی توسعه ورزش قهرمانی بانوان ۷۵ درصد از تغییرات توسعه ورزش قهرمانی بانوان را با آماره معناداری t value برابر با ۲۹/۷۸۱ تبیین می‌کند.

با توجه به مقادیر جدول ۹، اینکه معیار نامبرده برابر ۰/۶۹۱ است، از این‌رو براساس پژوهش‌های وتزل و همکاران (۲۰۰۹) برازش کلی مدل در حد "قوی" تأیید می‌شود. براساس فرضیه اصلی تحقیق مبنی بر تأثیر عوامل محیط درونی بر توسعه ورزش قهرمانی زنان و با توجه

جدول ۱۰. بررسی فرضیه اصلی پژوهش

مؤلفه‌ها	ضریب مسیر	آماره T	معناداری
عوامل فردی و خانوادگی	۰/۸۳۲	۴۲/۵۵۹	۰/۰۰۱
عوامل فنی	۰/۸۹۱	۷۱/۶۸۵	۰/۰۰۱
عوامل مدیریتی و برنامه‌ریزی	۰/۹۰۸	۸۹/۸۰۸	۰/۰۰۱
توسعه ورزش قهرمانی بانوان	۰/۷۵۸	۲۹/۷۸۱	۰/۰۰۱

شکل ۱. میزان ضریب اثر و ضریب معناداری (t-values) محیطی درونی بر توسعه ورزش قهرمانی زنان

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از این پژوهش تحلیل عوامل محیطی درونی اثرگذار بر ورزش قهرمانی بانوان در استان گیلان بود. این عوامل در دو بخش محیط درونی و ابعاد توسعه ورزش قهرمانی دسته‌بندی شدند. عوامل مورد بررسی در این پژوهش با وجود تفاوت در متغیرها و ابعاد با تحقیقات قبلی همخوان بود. استفاده از این تقسیم‌بندی محیط درونی در تحقیقات مرتبط با تدوین استراتژی‌های ورزشی با عنوان نقاط قوت و ضعف بررسی شده است. البته در تقسیم‌بندی حاضر منظور از محیط درونی عوامل فردی و خانوادگی

عوامل فنی و مدیریتی است. دی بوسچر و همکاران (۲۰۰۹) عواملی را که سبب می‌شود ملت‌ها از توسعه ورزش قهرمانی و موفقیت ورزشی بین‌المللی بهره‌مند شوند، در ۹ محور تقسیم‌بندی کردند که در سه گروه جای می‌گیرند: گروه اول شامل ورودی است که دربرگیرنده ساختار، مشارکت ورزشی و منابع مالی است. گروه دوم استراتژی‌ها و سیاست‌هایی است که توسعه ورزش قهرمانی را تسهیل می‌کند و شامل تسهیلات تمرین، مربی، رقابت و مسابقه و تحقیقات علمی است. گروه سوم خروجی است که نتیجه توسعه ورزش قهرمانی است و به وسیله مدال‌های المپیک و

دیگر مسابقات و تعداد ورزشکاران مشخص می‌شود (۲۳). ملائی و همکاران (۱۳۹۷) در بررسی شاخص‌های توسعه ورزش قهرمانی استان‌ها نشان داد، استان گیلان جزو استان‌های نسبتاً توسعه‌یافته است. تحلیل مدل پیشنهادی تحقیق مذکور نشان داد بیشترین ضریب اثرگذاری در ابعاد کلان توسعه به ترتیب شامل عوامل فرهنگی، اجتماعی، جغرافیایی، منابع انسانی، زیرساخت‌ها و امکانات و رویدادهای ورزشی بودند (۱۸). همچنین بنار و همکاران (۱۳۹۲)، عوامل مؤثر بر ورزش قهرمانی را در پنج عامل اجتماعی، اقتصادی، مدیریتی، فنی و شخصی قرار دادند و با اینکه عوامل شناسایی‌شده در پژوهش مذکور به عنوان عوامل محیطی آورده نشد، اما برخی از ابعاد بررسی‌شده همانند محیط درونی تحقیق حاضر است (۳).

تحلیل عاملی داده‌های تحقیق نشان داد که ابعاد مدیریتی و برنامه‌ریزی (۰/۹۱)، عوامل فنی و عوامل فردی و خانوادگی نیز به ترتیب اولویت نقش معناداری در تبیین عوامل محیطی درونی مؤثر بر ورزش قهرمانی بانوان استان گیلان دارند. جوادی‌پور (۱۳۹۴) نیز با بررسی چالش‌های مدیریت ورزش قهرمانی در ایران نشان داد که فقدان برنامه استراتژیک و روشن نبودن سیاست‌ها و جهت‌گیری‌ها مهم‌ترین مانع است که با نتایج این پژوهش همخوانی دارد. به نظر می‌رسد مدیریت و ضعف‌های آن مهم‌ترین عامل وجود برخی کاستی‌ها در همه عرصه‌ها از جمله ورزش محسوب می‌شود. بسیاری از کارشناسان ورزش معتقدند که ورزش قهرمانی زنان از قابلیت‌های بالایی به منظور افتخارآفرینی ملی و توسعه استانی برخوردار است، اما به دلیل محدودیت‌های محیطی و ضعف‌های مدیریتی به آسانی هدر می‌رود. از این رو، مدیریت به مثابه ظرف فعالیت‌های یک سازمان است که تمام فرایندها در آن جریان دارد و بر رفتار و عملکرد افراد و بخش‌های سازمان اثر می‌گذارد (۲). مدیریت نقش تعیین‌کننده و محوری در

هر سیستمی مانند سیستم ورزش قهرمانی زنان دارد که نقش مداخله‌ای و ترغیبی آن بیشتر از سایر عوامل است و دلیل این مسئله می‌تواند در آگاهانه بودن اثر مدیریت باشد. از طرف دیگر، احتمالاً وجود ضعف‌های اساسی و پایه در ساختار و مدیریت ورزش قهرمانی کشور سبب شده است تا نمونه آماری این پژوهش اهمیت زیادی برای مدیریت قائل شوند. استفاده از استعدادیابی برای نوآموزان و استمرار در این برنامه کمک شایانی به کشف قهرمانان در حیطه‌های مختلف ورزشی می‌کند. همچنین استفاده از فناوری‌های کمک‌آموزشی و تجهیزات اطلاعاتی نرم‌افزاری و سخت‌افزاری برای پی‌ریزی برنامه‌های مناسب و کارا تأثیرگذار خواهد بود.

از بین عوامل مختلف، عوامل فنی (۰/۸۹) نقش معناداری در تبیین محیط درونی توسعه ورزش قهرمانی زنان داشتند. قهفرخی و همکاران (۱۳۹۳) نیز در بررسی راهکارهای پیشرفت ورزش قهرمانی کشور نشان دادند کنترل و نظارت عوامل فنی اثر معناداری پیشرفت ورزش قهرمانی دارد که با نتایج این پژوهش همخوان است. ورزش و فعالیت ورزشی مقوله‌ای تخصصی محسوب می‌شود که به آموزش و تمرین نیاز دارد. آشنا بودن ورزشکاران و مسئولان با قوانین فنی روز، جذب مربیان زن خارجی و برگزاری اردوهای بلندمدت و کوتاه‌مدت از عوامل فنی‌اند که می‌توانند بر توسعه ورزش قهرمانی زنان تأثیر داشته باشند. علاوه بر این، تفاوت ورزش قهرمانی با ورزش همگانی در تخصصی بودن زیاد و حرفه‌ای شدن آن است. از این رو، نقش عوامل فنی و تخصصی در ورزش قهرمانی بسیار برجسته است. در این عامل برگزاری منظم لیگ استانی بانوان در رشته‌های مختلف دارای اولویت بود که احتمالاً به دلیل پراکندگی و بی‌نظمی فعلی مسابقات بانوان به دلیل مشکلات مختلف است. عوامل فردی و خانوادگی (۰/۸۳) نیز به صورت معناداری تبیین‌کننده محیط درونی توسعه ورزش

قهرمانی زنان بودند. در همین زمینه، مشکل گشا (۱۳۸۹) در بررسی توسعه مشارکت ورزشی زنان نشان داد که مشارکت ورزشی زنان با انگیزه درونی، انگیزه بیرونی، رابطه معناداری دارد و عوامل فردی اثر معناداری بر میزان دو نوع انگیزه داخلی و خارجی دارند که با نتایج این پژوهش همخوان است. از جمله عوامل فردی که به ورزشکار برای حضور موفقیت‌آمیز در مسابقات کمک می‌کند، انگیزه، داشتن آمادگی روانی و اعتماد و خودباوری است، البته حمایت‌های خانواده نیز تأثیر زیادی بر این مشارکت و استمرار در آن دارد. در این عامل گویه تمایل خانواده‌ها به‌منظور حضور دختران در فعالیت‌های ورزشی دارای اولویت بود و نشان می‌دهد احتمالاً پشتیبانی خانواده، والدین و مشوقان یک نیاز برای حضور دختران است.

در بین ابعاد توسعه، توان رقابتی، آموزش، رویداد، رکورد و موفقیت، ورزشکاران، فضا و امکانات و نیروی انسانی به‌ترتیب دارای اولویت بودند. با توجه به اینکه اساس ورزش قهرمانی مربوط به ویژگی‌های رقابتی و مسابقات است و همچنین ورزش قهرمانی ماهیت فرایندی دارد، بنابراین توان رقابتی نقش بیشتر و بلندمدت‌تری دارد. تحلیل عاملی نشان داد که عامل آموزش (۰/۸۱) دارای نقش معناداری در تبیین ابعاد توسعه ورزش قهرمانی زنان استان گیلان است. پارک و همکاران (۲۰۱۲) نیز با بررسی عوامل مؤثر بر ورزش‌های تیمی در کره دریافتند که عواملی از جمله ساختار سازمانی مؤسسه کره، استعدادیابی ورزشکاران، توسعه علم مربیان، افزایش و بهبود امکانات و تأسیسات بر توسعه ورزش‌های تیمی کره تأثیر دارد (۲۷). ورزش قهرمانی، اجرای ماهرانه تکنیک‌ها و تاکتیک‌های ورزشی در قالب مسابقات است. تکنیک و تاکتیک نیز همواره به آموزش مستمر و حرفه‌ای نیاز دارند. ازاین‌رو، نظام آموزش نقش تعیین‌کننده‌ای در ورزش قهرمانی دارد.

عامل برگزاری رویداد (۰/۷۷) دارای نقش معناداری بر تبیین ابعاد توسعه ورزش قهرمانی زنان استان گیلان بود. ورزش قهرمانی در رویداد و مسابقات نمود عینی پیدا می‌کند و رونق حضور تیم‌ها و تماشاگران بستگی مستقیمی به تعداد، زمان و کیفیت مسابقات دارد. در همین زمینه، ساعتچیان و الهی (۱۳۹۳) با تحلیل عاملی موانع بازاریابی جذب و توسعه هواداران باشگاه‌های لیگ حرفه‌ای فوتبال ایران نشان دادند که کیفیت مسابقات نقش تعیین‌کننده دارد (۱۳). ازاین‌رو، مدیریت رویدادها بخش مهمی از مدیریت توسعه ورزش قهرمانی زنان است. از آنجا که در بیشتر رشته‌ها مسابقات زنان در سطح مناسبی برگزار نمی‌شود، گرفتن میزبانی‌ها سبب فراهم ساختن امکانات بیشتر و تدارک بهتر شده و در نتیجه مسابقات سطح بالاتری در استان برگزار می‌شود. همچنین عامل رکورد و موفقیت (۰/۷۶) نقش معناداری بر تبیین ابعاد توسعه ورزش قهرمانی زنان استان گیلان داشت. تداوم توسعه ورزش قهرمانی به میزان مشارکت ذی‌نفعان مختلف، و مشارکت ذی‌نفعان نیز به میزان دستاوردشان بستگی دارد، و عملکرد تیم‌ها و ورزشکاران (به ویژه) در سطح بین‌المللی سبب حضور بهتر تماشاگران و حامیان و همچنین فرصت بیشتر برای فعالیت مربیان و باشگاه‌های می‌شود. ازاین‌رو دستیابی به عناوین و سهمیه‌ها در مسابقات ورزشی بیانگر موفقیت ورزش قهرمانی است. در این عامل گویه تعداد مدال‌های کسب‌شده توسط زنان استان در مسابقات بین‌المللی دارای اولویت بود که به‌دلیل وجهه و اعتبار مدال ورزشی در بین ذی‌نفعان و ملموس‌ترین برونداد و خروجی و نمایانگر میزان موفقیت در ورزش است.

عامل ورزشکاران (۰/۶۴) اثر معناداری بر تبیین ابعاد توسعه ورزش قهرمانی زنان استان گیلان داشت. ریستولاین^۱ و همکاران (۲۰۱۲)، موچ و همکاران

(۲۰۱۲)، پاتسوراکو (۲۰۱۲) مزین^۱ (۲۰۱۳) نشان دادند که ورزشکاران به دلایل مختلفی وارد ورزش قهرمانی می‌شوند و تداوم حضور یا کناره‌گیری آنها نیز متأثر از عوامل مختلف است که این عوامل به صورت کلی بر محوریت فرد، باشگاه، مربی و محیط رقابتی قرار دارند (۲۵،۲۶،۲۸،۲۹). در این عامل گویۀ تعداد ورزشکاران زن اعزامی به مسابقات قهرمانی کشور، لیگ‌ها و المپیکاد کشوری دارای اولویت بود که بیانگر میزان نیاز ورزش زنان به بین‌المللی شدن و کسب تجارب بین‌المللی است. فضا و امکانات (۰/۵۸) به صورت معناداری بر تبیین ابعاد توسعه ورزش قهرمانی زنان استان گیلان اثرگذار بود. بالک و رایبسون^۲ (۲۰۰۹) عنوان کردند که دسترسی به تسهیلات و تجهیزات رکن اصلی ساختار رقابتی در ورزش است. بنار و همکاران (۱۳۹۷)، در مطالعه‌ای نشان دادند که اماکن ورزشی استان گیلان از توزیع مناسبی برخوردار نیستند. ورزش قهرمانی به دلیل حساسیت مسابقات و تنگاتنگ بودن رقابت بین تیم‌ها و ورزشکاران به امکانات و تجهیزات بسیار وابسته است (۴). ازاین‌رو، استانداردسازی اماکن و فضاهای ورزشی با تأکید بر استانداردهای بین‌المللی جزو محور اصلی در راستای توسعه ورزش قهرمانی و حرفه‌ای کشور در برنامه ششم توسعه است. بُعد نیروی انسانی (۰/۵۲) نیز به صورت معناداری بر تبیین ابعاد توسعه ورزش قهرمانی زنان استان گیلان اثرگذار بود. پورکیانی و همکاران (۱۳۹۶) گزارش کردند در ورزش قهرمانی توسعه نظام استعدادیابی و پرورش ورزشکاران، مستعد در توسعه ورزش است. سرمایه انسانی مهم‌ترین دارایی سازمان‌ها در عصر حاضر محسوب می‌شود. نیروی انسانی متخصص و ماهر بهترین مزیت رقابتی برای شرکت‌های مختلف است (۵). در ورزش نیز برخورداری از مربیان، مدیران و ورزشکاران توانمند و صاحب‌نام از مهم‌ترین قابلیت‌های لازم برای کسب موفقیت است.

تحلیل مسیر نشان داد که عوامل محیط درونی بر توسعه ورزش قهرمانی بانوان اثر مستقیم، مثبت و معناداری داشت. محیط درونی شامل زمینه‌های اصلی جهت تدارک و هدایت فعالیت ورزشکاران است و عملکرد ورزش قهرمانی بستگی مستقیمی به وضعیت این عوامل موجود در این محیط مانند مدیریت، امکانات و حمایت خانواده‌ها دارد. برنامه‌ها و اقدامات از طریق عوامل مدیریتی تدوین، اجرا و ارزیابی می‌شوند. در واقع مسئولیت اصلی توسعه ورزش قهرمانی زنان بر عهده عوامل داخلی است و عوامل بیرونی نقش مکمل عوامل داخلی را دارند. همچنین ورزش جزو پدیده‌هایی است که به شدت توجه محیط را به خود جلب می‌کند. ازاین‌رو، عوامل مربوط به محیط به تنهایی تأثیر زیادی بر وضعیت ورزش قهرمانی بانوان دارند. بنابراین می‌توان گفت توجه به محیط داخلی و تلاش برای هماهنگ‌سازی می‌تواند نقش بسزایی در توسعه ورزش قهرمانی بانوان استان گیلان داشته باشد. با توجه به تحلیل ضریب مسیر و اولویت بُعد مدیریتی و برنامه‌ریزی در بین ابعاد محیط درونی ورزش بانوان استان گیلان پیشنهاد می‌شود مدیریت ورزش استان با بازنگری در برنامه‌های موجود به تدوین برنامه‌های مناسب در زمینه توسعه ورزش قهرمانی بانوان بپردازد.

منابع و مآخذ

۱. افتخاری، عذرا؛ بنار، نوشین؛ امامی، مینا؛ صادقی، منیژه. (۱۳۹۵). «ارائه اندازه‌گیری موانع توسعه والیبال قهرمانی زنان ایران در سه سطح»، مطالعات مدیریت ورزشی، ش ۴۰، ص ۳۹-۶۰.
۲. اندام، رضا؛ آقایی، علی‌اکبر؛ عنبریان، مهرداد؛ پارساجو، علی. (۱۳۹۵). «تحلیل راهبردی ورزش قهرمانی بانوان استان همدان با استفاده از تکنیک SWOT». پژوهش‌های معاصر در مدیریت ورزشی، دوره ۶، ش ۱۲، ص ۱-۱۶.
۳. بنار، نوشین؛ احمدی، نسرين؛ کریمی، فریب. (۱۳۹۲). «بررسی مشکلات ورزش قهرمانی زنان استان گیلان»، نشریه مدیریت منابع انسانی در ورزش، سال اول، ش ۱، ص ۲۵-۱۱.
۴. بنار، نوشین؛ دستوم، صلاح؛ خان‌محمدی، علی‌محمد. (۱۳۹۷). «تحلیل منظرهای توسعه مشارکت ورزشی در استان گیلان: خدمات، اقشار، عوامل، متولیان، نیازها، چالش‌ها و راهکارها»، مطالعات مدیریت ورزشی، دوره ۱۰، ش ۴۸، ص ۳۷-۶۶.
۵. پورکیانی، محمد؛ حمیدی، مهرزاد؛ گودرزی، محمود؛ خیبری، محمد. (۱۳۹۶). «تحلیل اثرگذاری ورزش حرفه‌ای و قهرمانی بر توسعه ورزش»، مطالعات مدیریت ورزشی، دوره ۹، ش ۴، ص ۷۲-۵۵.
۶. پورگچی، سمیه؛ حیدری‌نژاد، صدیقه؛ شتاب بوشهری؛ سید ناهید؛ خطیبی، امین. (۱۳۹۶). «شناسایی موانع ارتقای ورزشی زنان ورزشکار لیگ برتر استان خوزستان»، مطالعات مدیریت ورزشی، ۹ (۴۲)، ص ۱۳۷-۶۲.
۷. جوادی‌پور، محمد. (۱۳۹۴). «چالش‌های مدیریت ورزش قهرمانی در ایران»، مطالعات مدیریت ورزشی، ش ۳۵، ص ۱۳-۳۴.
۸. حسینی، سیدشاهو؛ حمیدی، مهرزاد؛ قربانیان رجبی، آسیه؛ سجادی، سید نصرالله. (۱۳۹۲). «شناسایی قوت‌ها، ضعف‌ها، فرصت‌ها و تهدیدهای استعدادیابی در ورزش قهرمانی جمهوری اسلامی ایران و تنگناها و چالش‌های فراروی آن»، مدیریت ورزشی، ش ۱۷، ص ۵۴-۲۹.
۹. دفتر ملی مدیریت و توسعه ورزش کشور (۱۳۸۷). گزارش بخش تربیت بدنی و ورزش در برنامه پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور، سازمان تربیت بدنی معاونت فرهنگی و امور استان‌ها، ویرایش هشتم.
۱۰. راسخ، نازنین؛ سجادی، نصرا...؛ حمیدی، مهرزاد؛ خیبری، محمد. (۱۳۹۴). «طراحی و تدوین برنامه راهبردی ورزش قهرمانی بانوان کشور»، نشریه مدیریت ورزشی، دوره ۷، ش ۳، ص ۳۳۴-۳۰۹.
۱۱. رضائی‌نژاد، رحیم؛ ملائی، مینا؛ خلیلی، سیده لیلا. (۱۳۹۵). «شناسایی و اولویت‌بندی مشکلات زنان ورزشکار قهرمان قایقران ایران»، دوره ۳، ش ۲، ص ۲۳۱-۲۲۴.
۱۲. رضائی‌نژاد، رحیم؛ یاسوری، مجید؛ جوادی‌پور، محمد؛ ملائی، مینا. (۱۳۹۷). «مقایسه و تحلیل سطح توسعه‌یافتگی استان‌های ایران در حوزه ورزش قهرمانی»، مطالعات مدیریت ورزشی، دوره ۱۰، ش ۴۸، ص ۱۷۶-۱۵۳.
۱۳. ساعتچیان، وحید؛ الهی، علیرضا. (۱۳۹۳). «تحلیل عاملی موانع بازاریابی جذب و توسعه هواداران باشگاه‌های لیگ حرفه‌ای فوتبال ایران»، مدیریت ورزشی، دوره ۶، ش ۲۲، ص ۱۰۴-۸۵.
۱۴. فرزادفر، منا؛ یوسفی، بهرام؛ بهرامی، شهاب. (۱۳۹۸). پیامدهای اجتماعی حضور و موفقیت زنان محببه مسلمان در رویدادهای ورزشی بین‌المللی: مطالعه کیفی»، پژوهش‌های کاربردی در مدیریت ورزشی، سال ۷، ش ۴، ص ۸۶-۷۵.
۱۵. قهرخی، ابراهیم؛ سجادی، نصرالله؛ محمودی، احمد؛ ساعتچیان، وحید. (۱۳۹۳). «بررسی اولویت‌ها و راهکارهای پیشرفت ورزش قهرمانی جودوی کشور»، دوره ۶، ش ۲، ص ۲۴۶-۲۳۱.

۱۶. گلنبدی، مونا؛ حسینی، معصومه؛ رضایی صوفی، مرتضی. (۱۳۹۷). «مقایسه دیدگاه مسئولان ورزش با مسئولان رسانه‌های جمعی در خصوص پوشش رسانه‌ای ورزش بانوان»، پژوهش‌های کاربردی در مدیریت ورزشی، سال ۶، ش ۴، ص ۸۲-۷۳.
۱۷. مشکل‌گشا، الهام. (۱۳۸۹). توسعه مشارکت ورزشی زنان: شناسایی انگیزه‌ها و موانع. دانشکده تربیت بدنی آزاد اسلامی مبارکه.
۱۸. ملائی کوهی، مینا؛ رضائی‌نژاد، رحیم؛ یاسوری، مجید؛ جوادی‌پور، محمد. (۱۳۹۷). «تحلیل روند نابرابری توسعه ورزش قهرمانی در استان‌های ایران» شماره ۷، پیاپی ۱۳، ص ۴۹-۲۹.
۱۹. موتمنی، علیرضا؛ همتی، امین؛ مرادی، هادی. (۱۳۹۳). «شناسایی و اولویت‌بندی موانع پیش روی بانوان در انجام فعالیت‌های ورزشی»، مطالعات مدیریت ورزشی، ش ۲۴، ص ۱۳۰-۱۱۱.
۲۰. الهیاری، فاطمه. (۱۳۹۰). «نگرش کارکنان ورزش شهرداری تهران درباره سقف شیشه‌ای و عدم جامعه‌پذیری بانوان»، تحقیقات در علوم ورزشی، دوره ۲۲، ش ۳، ص ۱۴۷-۵۳.
21. Andreff, W. (2001). "The correlation between Economic Underdevelopment and sport". European sport management quarterly, 1(4), pp: 251-279.
22. Boehlke, K; Robinson, L (2009). Benchmarking of elite sport systems. Management Decision. 47(1), pp: 67-84.
23. De Buescher, V., De Knop, P., van Battenberg, M., Shibli, S., Bingham, J. (2009). "Explaining international sporting success: An International Comparison of Elite Sport Systems and Policies in Six Countries.", Sport Management Review, (12), pp: 113-136.
24. Green, M, (2007). "Olympic glory or grassroots development? Sport policy priorities in Australia, Canada and the UK 1960-2006", International Journal of the History of Sport. 24 (7), pp: 921-53.
25. Mazin R. Hatamleh. (2013). the Life Transitions of High Performance Athletes Retirement from Sport. European Scientific Journal April 2013 edition 9(11), pp: 336-353.
26. Moesch Karin, Mayer Cecilia, Elbe Anne-Marie. (2012). Reasons for Career Termination in Danish Elite Athletes: Investigating Gender Differences and the Time-point as Potential Correlates, Sport Science Review. 21(5- 6), pp: 49-68 <http://www.lunduniversity.lu.se/o.o.i.s?id=12683&postid=3628920>
27. Park S, Tod D., Lavallee D. (2012). "Exploring the retirement from sport decision-making process based on the transtheoretical model", Psychology of sport & exercise, doi: 10.1016/j. Psych sport, 2012.02.003.
28. Patsourakou, E. (2012). "Perceptions about career termination among Greek female elite athletes.", MPhil Theses (Sport, Exercise and Health Sciences) Loughborough University.
29. Ristolainen, L., Kettunen, J. A., Kujala, U. M., & Heinonen, A. (2012). Sport injuries as a main cause of sport career termination among Finnish top-level athletes. European Journal of Sport Science, (12), pp: 274-282
30. Sotiriadou, K. P, Shilbury, D, (2009). "Australian Elite Athlete Development: An Organizational Perspective", Sport Management Review doi: 10.1016/j. smr, .01.002.

Internal Environmental Factors Affecting the Development of Women's Championship Sport in Guilan Province

Zahra Maleki¹- Rahim Ramezaninejad^{2*}- Mina Mallaei³

1. MSc, Sport Management, Faculty of Physical Education and Sport Sciences, University of Guilan, Rasht, Iran2. Professor, Sport Management, Faculty of Physical Education and Sport Sciences, University of Guilan, Rasht, Iran3. Assistant Professor, Sport Management, Faculty of Physical Education and Sport Sciences, University of Guilan, Rasht, Iran

(Received: 2020/01/16; Accepted: 2020/08/05)

Abstract

Many environmental and cultural factors affect the growth and development of women's championship sport in Iran, which can be classified into two groups: internal and external environmental factors. The first step in a balanced development process can be to identify these factors. The aim of this study was to investigate the internal environmental factors affecting the development of women's championship sport in Guilan province. The present study was applied in terms of objectives with a descriptive-survey nature. The statistical population consisted of all women active in the field of championship sport and the statistical sample was selected through purposive and convenience sampling method (n=351). The internal environmental questionnaires included 27 items in 3 dimensions and the development situation of the province included 22 items and 7 dimensions which were designed based on the 5-point Likert scale ranging from 1 to 5 (I completely disagree to I completely agree). The validity of the researcher-made questionnaire was confirmed by 21 sport management experts and its reliability was confirmed by Cronbach alpha test (0.83) and its composite reliability was also verified. Structural equation modeling in SPSS25 and PLS3 were used for data analysis and model fit examination. The results showed that internal environmental factors had a positive and significant effect on the development of women's championship sport and explained about 75% of this variable. Therefore, those authorities in the field of sport should pay special attention to the regular women's provincial league in different fields, the existence of policy making and strategic planning in women's sport, the systematic control and supervision of board performance and the use of extracurricular technology to grow and develop women's championship sport.

Keywords

Championship sport, internal environment, sport development, women.

* Corresponding Author: Email: rramzani@guilan.ac.ir, Tel: +989112335165